

Z důvodové zprávy k materiálu pro jednání RÚK dne 29.7.2005

Předkladatel i konzultující odbory připravily společně níže uvedený materiál, ve kterém byla využita i stanoviska externích subjektů, kterým je Mgr. V. Škoda, advokát, Mgr. Ing. Jiří Lanc, jednatel AGIS spol. s r.o. a BVM service s.r.o.. Některá dílčí stanoviska či posouzení jsou uvedeny v přílohách.

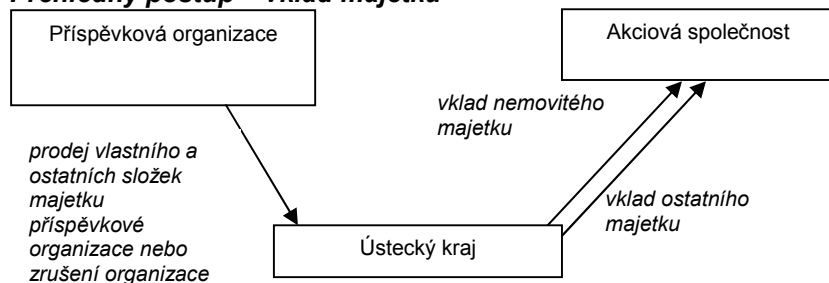
Transfer majetku příspěvkových organizací a kraje, který je v současné době používán nemocničními příspěvkovými organizacemi do nově zakládaných nemocničních akciových společností za účelem bezproblémového přechodu zdravotnické péče na novou právnickou osobu, lze realizovat těmito způsoby:

1. Dílčí vklady a převody jednotlivých komodit majetku

Tento způsob spočívá v následujících přesunech majetku:

- majetek ve vlastnictví kraje, který je svěřen do správy nemocniční příspěvkové organizace, popř. ke kterému kraj nabyt vlastnictví na základě převodu z příspěvkové organizace, kraj, jako zakladatel vkládá do nemocniční akciové společnosti jako nepeněžitý vklad
- majetek ve vlastnictví příspěvkové organizace je buď vkládán (hmotný majetek, pohledávky) nebo převáděn nemocniční akciové společnosti (hmotný majetek, pohledávky, závazky), popř. převáděn kraji za účelem dalšího vkladu

Přehledný postup – vklad majetku

- vlastní majetek příspěvkové organizace bude odkoupen krajem nebo převeden na kraj při zrušení příspěvkové organizace a následně vložen jako nepeněžitý vklad kraje
- ostatní složky majetku (zejména pohledávky a závazky) kraj odkoupí od příspěvkové organizace nebo přejdou na kraj při zrušení organizace
- vlastní majetek kraje bude vložen jako nepeněžitý vklad kraje do základního jmění a.s.

Rizika:

- vklad věcí a práv je podmíněn znaleckým oceněním
- při prodeji majetku vznikne příspěvkové organizaci pohledávka za rozpočtem kraje
- při rušení příspěvkové organizace přechází na kraj veškeré závazky příspěvkové organizace
- majetek určený ke vkladu včetně veškerého ostatního majetku prochází účetnictvím kraje
- přechod závazků, které nesledují osud vkládaných věcí nebo práv nelze nijak spojit s vkládaným majetkem, ke změně v osobě dlužníka uvedeným způsobem je vždy třeba souhlasu věřitele
- z pohledu daňových dopadů bude nezanedbatelný dopad na daň z příjmů u příspěvkových organizací a zároveň významný dopad daně z přidané hodnoty.

Stanovisko odboru LP (zahrnuto i stanovisko Mgr. Škody):

Přehledný postup – vklad majetku – variantní řešení

Výše uvedený způsob je právně možný.

Dle § 59 obchodního zákoníku je vklad nepeněžitýho vkladu do společnosti přípustný.

Pokud se jedná o vklad nemovitého, popř. movitého majetku kraje, který je v současné době svěřen do správy jednotlivým nemocničním příspěvkovým organizacím, je potřeba tento majetek vyjmout ze správy příspěvkovým organizacím a poté tento majetek upsat zakladatelem jako nepeněžitý vklad.

Obecná poznámka k nepeněžitému vkladu. Dle § 59 odst. 3 musí být hodnota nepeněžitého vkladu uvedena v zakladatelské listině. Hodnota nepeněžitého vkladu do akciové společnosti se stanoví podle posudku znalce nezávislého na zakládání společnosti, jmenovaného za tímto účelem soudem. Dle § 163 obchodního zákoníku je emisním kursem akcie částka, za niž společnost vydává akcie. Emisní kurs nesmí být nižší než jmenovitá hodnota akcie. Pokud je emisní kurs akcie vyšší než její jmenovitá hodnota (ta, která je uvedena na akci), tvoří rozdíl mezi emisním kursem a jmenovitou hodnotou akcie emisní ážio. Předpokládáme, že určení jmenovité hodnoty akcií a jejich emisního kursu bude provedena až po zjištění výše ocenění. Odbor LP ve spolupráci s odborem MP připraví podání návrhu na určení znalce. Je možné, že v době rozhodování rady kraje již bude znalec (znalci) určen.

Pokud se jedná o vklad hmotného majetku a pohledávek příspěvkových organizací do akciových společností se domníváme, že je to právně možné. Tento názor podpořil i Mgr. Zajíček, který se zabývá transformací nemocnic ve Středočeském kraji. Dle § 36 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů, není příspěvková organizace oprávněna nakupovat akcie nebo jiné cenné papíry, přičemž je však smí přijímat jako protihodnotu za své pohledávky vůči jiným subjektům, avšak pouze se souhlasem zřizovatele. Dle § 19a odst. 1 občanského zákoníku je možné způsobilost právnické osoby nabývat práva a povinnosti omezit pouze jen zákonem. Výše citovaný právní předpis však omezuje pouze nákup, popř. přijímání cenných papírů jako protihodnotu, takže dle našeho názoru držení akcií, které jsou získány úpisem příspěvkové organizace je ex lege přípustné. Tuto cestu však nedoporučujeme z důvodu, že na příspěvkové organizaci zůstanou závazky, což není sledovaným účelem. Navíc by takový úkon mohl vyvolat obavy u věřitelů z jejich poškozování, ač dle našeho názoru by nebyly důvodné, neboť by v majetku příspěvkové organizace zůstaly akcie nemocniční akciové společnosti v odpovídající hodnotě. Dispozice s těmito akciemi je dle našeho názoru již citovaným § 36 zákona č. 250/2000 Sb., neomezená (neomezuje-li to zřizovací listina příspěvkové organizace). Akcie by však mohly být ohroženy při případném výkonu rozhodnutí u závazků, které by příspěvkové organizace zůstaly. Tento postup je však v rozporu se záměrem, který deklarovalo zastupitelstvo kraje, tj. 100% vlastnictví akcií krajem.

Pokud se jedná o převod hmotného majetku, pohledávek, závazků a pracovníků, je tento právně možný pouze tehdy, jedná-li se v případě majetku o úplatný převod. Dle § 37 zákona č. 250/2000 Sb., není příspěvková organizace oprávněna poskytovat dary jiným subjektům s výjimkou obvyklých darů z FKSP. Pokud se jedná o hmotný majetek, pohledávky a přesuny pracovníků, zde není žádný právní problém, neboť není omezeno dispoziční právo příspěvkové organizace a pokud jde o zaměstnance, zde je dán důvod přechodem činnosti z příspěvkové organizace na akciovou společnost. Problematické jsou však závazky. K jejich bezvadně účinnému převodu je potřebný souhlas věřitele, což věc znatelně komplikuje a nemusí být dosaženo sledovaného cíle.

Stanovisko odboru EK:

Navrhovaný postup má zásadní vliv na zatížení ekonomiky kraje a to zejména z titulu přechodu stávajících závazků příspěvkových organizací – postup nedoporučujeme.

Stanovisko odboru MP:

Navrhovaný postup odbor nedoporučuje, a to z důvodů rizika převodu závazků na kraj.

Stanovisko odboru ZD:

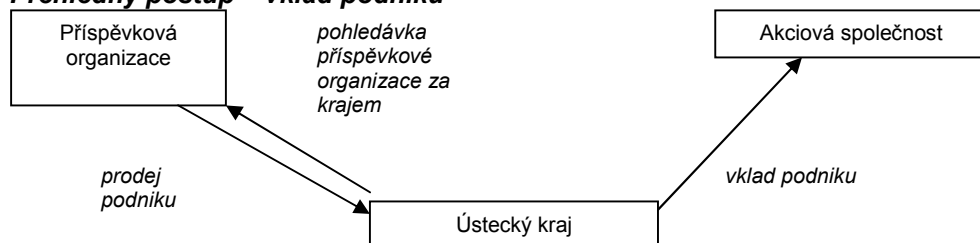
Odbor zdravotnictví se ztotožňuje se stanoviskem odboru LP, EK i MP.

2. Vklad majetku Ústeckým krajem, vklad podniku nemocniční příspěvkové organizace

Tento způsob spočívá v následujících přesunech majetku:

- a) majetek ve vlastnictví kraje, který je svěřen do správy nemocniční příspěvkové organizaci kraj, popř. ke kterému kraj nabyl vlastnictví na základě převodu z příspěvkové organizace, jako zakladatel vkládá do nemocniční akciové společnosti jako nepeněžitý vklad
- b) majetek ve vlastnictví příspěvkové organizace je jako podnik (věc hromadná) vkládán do nemocniční akciové společnosti, popř. prodáván kraji za účelem jeho vkladu podniku

Přehledný postup – vklad podniku

- vlastní majetek kraje bude vložen jako nepeněžitý vklad kraje do základního jmění a.s.
- příspěvková organizace jako podnik bude prodána kraji
- podnik bude krajem vložen do akciové společnosti

Rizika:

- vklad podniku je podmíněn jeho znaleckým oceněním
- při prodeji podniku vznikne příspěvkové organizaci pohledávka za rozpočtem kraje
- prodávající, či vkladatel je ručitelem za přecházející závazky ke změně v osobě dlužníka je vždy třeba souhlas věřitele
- veškerý vkládaný majetek a přecházející závazky prochází účetnictví kraje
- kraj se odkoupením podniku stává plátcem daně z přidané hodnoty
- zatížení personální a mzdové agendy – zaměstnanci příspěvkové organizace by se museli stát (alespoň na jeden den) zaměstnanci kraje
- u příspěvkových organizací je nezanedbatelný dopad na daň z příjmů a ještě výraznější dopad DPH

Stanovisko odboru LP (zahrnuto i stanovisko Mgr. Škody):

Přehledný postup – vklad podniku – variantní řešení

Výše uvedený způsob je právně možný.

K bodu 2a) viz stejný komentář, jako k bodu 1a).

Obecně poznámka k podniku příspěvkové organizace. Hledali jsme nejbezpečnější, ale také zároveň nejefektivnější postup, jak zabezpečit plnění výše citovaných usnesení zastupitelstva kraje. Bylo zpracováno právní stanovisko k možnosti dispozice s majetkem příspěvkových organizací, kterého je potřeba k zabezpečení činnosti akciových společností. Za nejefektivnější je tento majetek považovat za podnik, přičemž zákonnost této konstrukce je uvedena ve stanovisku, které je uvedené v příloze tohoto návrhu. Je potřeba poznamenat, že použití institutu podniku příspěvkové organizace již není v ČR novinkou, ale stále je velmi nezvyklé, zejména pro rejstříkové soudy. Zpracovatel i konzultující jsou ve shodě, že do souboru majetku podniku příspěvkové organizace patří ty věci, práva a závazky, které jsou ve vlastnictví p.o., což se netýká majetku, které má p.o. svěřena do správy.

Vklad podniku by však prováděla příspěvková organizace, která je vlastníkem podniku, jako věci hromadné. Stala by se tak, vedle kraje, spoluzakladatelkou nemocniční akciové společnosti, což je však v rozporu se záměrem zastupitelstva, v němž je deklarováno 100% vlastnictví krajem. Tohoto by bylo možné dosáhnout až následným krokem, a to buď prodejem akcií kraji (darování je s odkazem na výše citovaný zákonný zákaz nemožné) nebo zrušením příspěvkové organizace s následným právním nástupnictvím kraje. Je nepopiratelné, že i s dispozicí – vkladem podniku jsou spojena určitá rizika, která spočívají v možnosti obrany věřitele, jehož pohledávka je v rámci podniku vložena do akciové společnosti. Věřitel se však může bránit pouze v případě, že se nepochybně dle § 478 obchodního zákoníku, zhorší vkladem podniku jeho dobytost pohledávky. V tomto případě by mohlo být ve lhůtě stanovené zákonem, soudem rozhodnuto o tom, že převod podniku je vůči věřiteli neúčinný. Vzhledem k tomu, že však s pasivy podniku přechází i jeho aktiva, není důvod předpokládat vznik takového objektivního postavení věřitele.

Významným negativem je také skutečnost, že o možnosti vkladu podniku musí být přesvědčen také každý rejstříkový soudce, který zápis nemocniční akciové společnosti bude provádět, což není možné předem zajistit u všech 3 soudců krajského soudu. Podnik příspěvkové organizace je přece jenom pro ně něco neobvyklého. Již před 14 dny jsme se žádostí o vyjádření požádali JUDr. Růžičku, vedoucího

rejstříkového soudu. Bohužel v souvislosti s novým způsobem zápisů do obchodního rejstříku je velmi zaneprázdněn. Dalším negativem je také skutečnost, že pro vklad podniku je potřeba provádět znalecký posudek, což je finančně náročné.

Obecně poznámka k zachování příspěvkové organizace po dobu jednoho roku. Vzhledem k tomu, že při vkladu podniku se použijí ustanovení upravené smlouvy o prodeji podniku, platí tato poznámka i pro níže uvedenou variantu prodeje podniku. Citujeme § 488 odst. 2 obchodního zákoníku „Právní osoba, jež prodala podnik tvořící její jmění, může ukončit svou likvidaci a být vymazána z obchodního rejstříku teprve po uplynutí jednoho roku po tomto prodeji, jestliže v této době nebylo zahájeno soudní řízení podle § 478, nebo později, když byly zajištěny nebo uspokojeny nároky, jež byly v tomto řízení úspěšně uplatněny.“ Domníváme se, že toto ustanovení nelze aplikovat na případ prodeje podniku příspěvkové organizace. Příspěvková organizace nikdy „nezmizí“ ze světa v důsledku likvidace a následného výmazu z obchodního rejstříku. Dle § 27 odst. 3 zákona č. 250/2000 Sb., nedochází ke zrušení příspěvkové organizace jejím výmazem z obchodního rejstříku, za předpokladu, že je do něj zapsaná. Dochází ke zrušení dnem určeným zřizovatelem v jeho rozhodnutí, což je tvz. konstitutivní rozhodnutí zřizovatele. Výmaz z obchodního rejstříku nemá žádné jiné, než deklaratorní účinky. Při provádění výkladu je potřebné si uvědomit důvod, citovaného ustanovení obchodního zákoníku. Je jím jednoznačně ochrana věřitele, neboť právě ve lhůtě jednoho roku činí úkony směřující k neúčinnosti dispozice s podnikem, popř. se domáhá dalších práv. Příspěvková organizací však neprochází likvidací, neboť ex lege má vždy právního nástupce, kterým je zřizovatel, na kterého s odkazem na citovaný § 27 odst. 3 přechází dnem uvedeným v jeho rozhodnutí o zrušení příspěvkové organizace práva a závazky rušené příspěvkové organizace. Věřitel má tedy vůči komu uplatnit své nároky, protože na rozdíl od právnické osoby, u které je prováděna likvidace a výmaz, existuje právní nástupce.

Stanovisko odboru EK:

Navrhovaným postupem se stane kraj plátcem daně z přidané hodnoty a stane se přímým dlužníkem za stávající závazky příspěvkových organizací z důvodu postavení vkladatele – postup nedoporučujeme.

Stanovisko odboru MP:

Tento postup odbor nedoporučuje z důvodu finanční zátěže spojené se vznikem povinnosti stát se plátcem DPH.

Stanovisko odboru ZD:

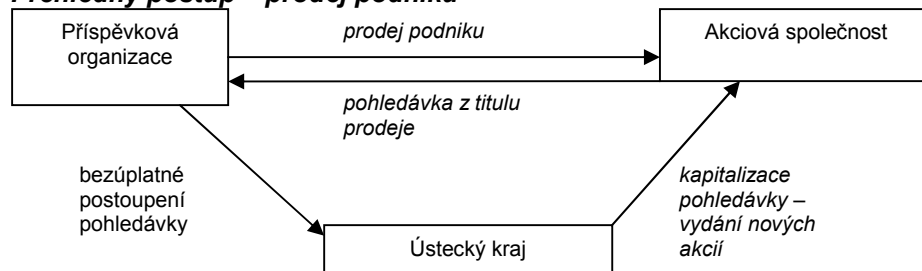
Odbor zdravotnictví se ztotožňuje se stanoviskem odboru LP, EK i MP.

3. Vklad majetku Ústeckým krajem, prodej podniku nemocniční příspěvkovou organizací

Tento způsob spočívá v následujících přesunech majetku:

- majetek ve vlastnictví kraje, který je svěřen do správy nemocniční příspěvkové organizace kraj, jako zakladatel vkládá do nemocniční akciové společnosti jako nepeněžitý vklad
- majetek ve vlastnictví příspěvkové organizace je jako podnik (věc hromadná) prodáván nemocniční akciové společnosti

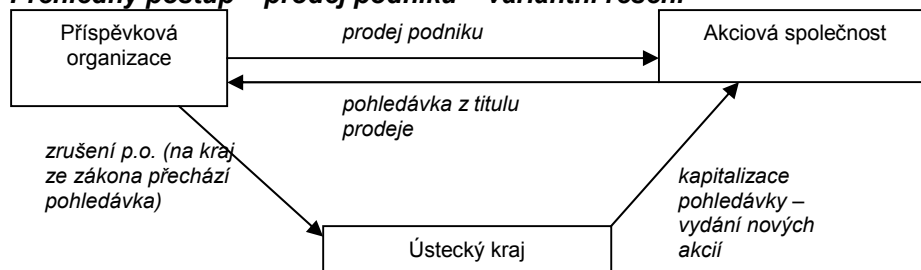
Přehledný postup – prodej podniku

- vlastní majetek kraje bude vložen jako nepeněžitý vklad kraje do základního jmění a.s.
- příspěvková organizace jako podnik bude prodána akciové společnosti
- závazky příspěvkových organizací přejdou při prodeji podniku na nové společnosti i bez souhlasu věřitelů
- prodejem vznikne pohledávka příspěvkové organizace za akciovou společnost z titulu prodeje
- příspěvková organizace bezúplatně postoupí pohledávku kraji
- krajem bezúplatně převzatá pohledávka bude kapitalizována – o její hodnotu bude zvýšen majetkový podíl kraje v akciové společnosti – vydání nových akcií
- závazky příspěvkových organizací přejdou při prodeji podniku na nové a.s. i bez souhlasu věřitelů, ručitelem za závazky se stanou příspěvkové organizace.

Stanovisko odboru LP (zahrnuto i stanovisko Mgr. Škody):

Přehledný postup – prodej podniku – variantní řešení

Výše uvedený způsob je právně možný.

K této variantě se jednoznačně přikláníme.

K bodu 3a) viz. stejný komentář jako k 1a).

Vzhledem k tomu, že pro vklad podniku platí stejná pravidla jako pro jeho převod, je to, co bylo obecně řečeno v bodu 2, aplikovatelné i zde. Pravdou je, že při prodeji podniku vznikne nemocniční příspěvkové organizaci pohledávka vůči nemocniční akciové společnosti. Tato pohledávka však nemusí být ihned splatná, lze dohodnout pozdější splatnost. Bezodkladně po účinnost smlouvy o prodeji podniku doporučujeme zrušit příspěvkovou organizaci s tím, že pohledávka za nemocniční akciovou společností přejde ex lege na Ústecký kraj. Poté dojde ke zkapitalizované předmětné pohledávky, takže zanikne.

Rizikem této varianty je možnost vzniku úpadu z důvodu předlužení nemocniční akciové společnosti, což však ze znalosti věci lze vyloučit. Pozitivem je fakt, že naprosto obcházíme rejstříkový soud, který vstupuje do procesu až v období kapitalizace pohledávky, což je úkon pro ně obvyklý. Prodej podniku je také rychlejší právní úkon než vklad podniku.

Stanovisko odboru EK:

Navrhovaným postupem se nezatíží účetními ani daňovými postupy kraj. Z pohledu přechodu veškerého vlastního majetku příspěvkové organizace je tento postup nejspolehlivější a nezatíží ekonomiku kraje. Nebudou převáděny žádné finanční prostředky pouze účetní operace – doporučujeme.

Stanovisko odboru MP:

Tento způsob prodeje podniku se jeví pro kraj jako nejvýhodnější a zároveň nejméně zatěžující. Z těchto důvodů odbor **doporučuje** přistoupit k prodeji podniku.

Stanovisko odboru ZD:

Odbor **zdravotnictví se přiklání k prodeji podniku jako celku**, neboť dle daňového poradce bude tento způsob nejméně zatěžující pro rozpočet p.o. i kraje. Žádná z variant nepředpokládá negativní vliv na zajištění zdravotní péče. Jedná se o ekonomické a právní zhodnocení nejvýhodnějšího způsobu transformace na obchodní společnost.